

PSYKOTERAPEUTTIPÄTEVYYDET JA PSYKOTERAPIAKOULUTUS 2008

Tuomo Tikkanen 26.9.2008

- **Psykoterapeuttien määrän kehitys**
- **Psykoterapeuttien pohjakoulutukset**
- **Alueellinen jakautuminen**
- **Koulutusten järjestäminen nyt ja jatkossa**
- **Psykoterapeutit sekä julkisella että yksityisellä sektorilla**
- **Kelan kuntoutuspsykoterapioiden järjestämisvelvollisuus ja psykoterapeutit**

PSYKOTERAPEUTTIEN MÄÄRÄ 2008

Syyskuussa 2008 Suomessa on:

- **4458** TEO:n rekisteröimää psykoterapeuttia, joista 71 % eli
- **3185** on merkitty Kelan kuntoutuspalvelujen tuottajarekisteriin, joista 63 % eli
- **2000** käytännössä elokuussa 2008 hoitaa Kelan kuntoutusasiakasta (Psykoterapeuttien kokonaismäärästä tämä on 45 %)

PSYKOTERAPEUTTIEN MÄÄRÄN KEHITYS

TEO:n psykoterapeuttitirekisteri 2003-2008

- Voimakas kasvu: **3155** - > **4458** psykoterapeuttia
- Lisäys + 41 % eli noin + 8 % vuodessa

1300 psykoterapeuttia koulutettu 5,5 vuodessa

= > vrt. OPM:n työryhmän tarvearvio 2003:
1800 uutta psykoterapeuttia tarvitaan
vuoteen 2018 mennessä (15 vuodessa)

PSYKOTERAPEUTTIEN MÄÄRÄN KEHITYS

Kelan palvelujen tuottajarekisteri 2000-2008

- Voimakas kasvu: **1700 -> 3185** psykoterapeuttia
- Lisäys + 87 % eli noin + 9 % vuodessa
- Kelan tukemia psykoterapioita aktiivisesti tekevien määrässä sama trendi: **1260 -> 2000** psykoterapeuttia
- Lisäys + 59 % eli noin + 7 % vuodessa

PSYKOTERAPIA JA MUU TYÖ JULKISELLA JA YKSITYISELLÄ SEKTORILLA

Esimerkkinä psykologit

- Suurehkona ryhmänä hyvä esimerkki
- Työikäisiä laillistettuja psykologeja **5279**
- Näistä psykoterapeuttikoulutus **1339** = 25 %
- Päätoiminen yksityispraktiikka n. **400** = 7 %
- > Palkkatyössä (suurin osa julk.sektori) = 93 %

- > Vaikka päätoimisen yksityispraktiikan kaksinkertaistaisi, palkkatyöhön jäisi 86 % psykologeista

PSYKOTERAPIAKOULUTUSTEN JÄRJESTÄMINEN

Psykoterapiakoulutusta järjestävät pääasiassa:

- **Yksityiset yhteisöt suoraan**
- **Yksityiset yhteisöt korkeakoulujen tai muiden täydennyskoulutuslaitosten kautta**
- **Yliopistojen psykologian laitokset
(noin 10 psykoterapian erikoispsykologia/ v)
-> Yliopistokoulutus johtaa jatkotutkintoon
(PsL -> myöh. mahd. PsT) ja on
tutkintokoulutuksena maksutonta**

PSYKOTERAPIAKOULUTUSTEN PÄÄSUUNTAUKSET JA ORIENTAATIOT

Psykoterapiakoulutukset jakautuvat muutamaankin selvään pääorientaatioon:

= > KOLME SUURTA JA MUUT:

- 1. Psykodynaaminen / psykoanalyttinen psykoterapia**
- 2. Kognitiivinen psykoterapia ja kognitiivinen käyttäytymisterapia**
- 3. Perheterapia / systeeminen lähestymistapa**
  - Traumapsykoterapia / uusi, osin oma teoriapohja
  - Gestalt-terapia / pieni, osin oma teoriapohja
  - Lyhytkestoisten interventioiden koulutukset perustuvat joko kognitiiviseen tai psykodynaamiseen orientaatioon
  - Ryhmäpsykoterapiakoulutukset perustuvat useimmiten psykodynaamiseen orientaatioon

OPM:N PSYKOTERAPIAKOULUTUS- TYÖRYHMÄN EHDOTUKSET 2003

- Vuonna 2003 OPM:n psykoterapiakoulutustyöryhmä ehdotti (OPM / työryhmämietintö 2003:6) että**
- Psykoterapiakoulutus otettaisiin osaksi korkeakouluopetusta ja se johtaisi tutkintoon**
  - Ehdotus kaksitasoisesta koulutuksesta:**
    - 1) psykoterapeuttikoulutus 4 v (200 hlöä/vuodessa)**
    - 2) kouluttajakoulutus 2 v (60 hlöä/vuodessa)**
  - Lisäksi ehdotettiin 1 vuoden psykoterapeuttisten valmiuksien koulutusta**
  - Rahoitus: Valtion budjetti / psykoterapeutin tutkinto 18000 euroa / kouluttajan tutkinto 19000 euroa**
  - Ehdotus: voimaan 1.1.2007 – Jäi toteutumatta**

PSYKOTERAPEUTTIPÄTEVYYDET JA POHJAKOULUTUKSET 2008

**Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen rekisteri / Psykoterapeutit
Pohjakoulutuksena laillistettu terveydenhuollon ammattihenkilö:**

Psykologi	1339	= 29,4 %	
Sairaanhoitaja	1182	= 26,5 %	=> Nämä kolme yht. 73,5 %
Lääkäri	784	= 17,6 %	
Terveystenhoitaja	63	= 1,4 %	
Toimintaterapeutti	38	etc.	
Fysioterapeutti	26		
Kätilö	13		
Röntgenhoitaja	10		
Hammashoitaja	8		
Laboratorionhoitaja	7		
Farmaseutti	4		
Puheterapeutti	4		
Hammaslääkäri	3		
Proviisori	2		
YHTEENSÄ	3483	= 78,1 %	

PSYKOTERAPEUTTIPÄTEVYYDET JA POHJAKOULUTUKSET 2008

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen rekisteri / Psykoterapeutit
Pohjakoulutuksena nimikesuojattu terveydenhuollon ammattihenkilö:

Mielisairaanhoidtaja	249
Apuhoidtaja	80
Lastenhoitaja	50
Mielenterveyshoitaja	47
Lähihoitaja	18
Perushoitaja	14
Perushoitaja	14
Kuntohoitaja	10
Hammashoitaja	8
Lääkintävahtimestari	8
Hieroja	4
Jalkaterapeutti	3
Jalkojenhoitaja	3
Hieroja	4
Naprapaatti	1
Apuvälineteknikko	1
YHTEENSÄ	496 = 11,1 %

PSYKOTERAPEUTTIPÄTEVYYDET JA POHJAKOULUTUKSET 2008

**Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen rekisteri / Psykoterapeutit
Pohjakoulutuksena muu koulutus: Yht. 1041 = 23,4 %**

Yhteiskuntatieteiden yliopistotutkinnot	174 (yht.pol., sos.pol, sos.psyk., keh.psyk., sosiol., tied.oppi)
Teologian yliopistotutkinnot	169
Sosiaalihuoltajan tutkinto	149
Sosiaalikasvattaja	72
Kasvatustieteen yliopistotutkinnot	56
Sosionomit	55
Sosiaalialan ammattikorkeakoulututkinto	49
Diakonia- ja sosiaalityön tutkinnot	38
Kirkon nuoriso- ja sosiaalityön koulutus	31
Sosiaaliohjaaja	30
Lähikasvattaja (lasten- ja nuortenhuolto)	23
Seurakuntakuraattori	22
Nuorisotyön ammattikoulutus	11
Lastentarhanopettajat	10

PSYKOTERAPEUTTIPÄTEVYYDET JA POHJAKOULUTUKSET 2008

**Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen rekisteri / Psykoterapeutit
Pohjakoulutuksena muu koulutus:**

Erytisopettaja	8
Näyttelijä	7
Sosiaalialan opistotutkinto	5
Kehitysvammaistenhoitaja/ ohjaaja	5
Terv-sos. alan amm. tutk. (päihdetyö)	4
Askartelunohjaaja	4
Opettajakoulutus ulkomailla	3
Fil.kand., teoreettinen filosofia	3
Fil. maist./hum.kand., musiikkiterapia	3
Hum.kand., psykologia	2
Lastenohjaaja	2
Terveydenhuollon maisteri	2
Yleinen vakuutustutkinto	2
Taiteen kand., muu koulutusohjelma	2
Kuvat. maist., maalaustaide	2
Ekonomi, kauppatieteiden kandidaatti	2

PSYKOTERAPEUTTIPÄTEVYYDET JA POHJAKOULUTUKSET 2008

TEO/ Psykoterapeutit	Pohjakoulutuksena	muu koulutus:
Agronomi	1	
Arkkitehti	1	
Artesaani, kutoja	1	
Fil.kand., kulttuurien tutkimus	1	
Fil.kand., kansatiede	1	
Fil.kand., musiikkikasvatus	1	
Fil. maisteri, tietojenkäsittelytiede	1	
Hum. kand., englantilainen filologia	1	
Hum.kand., fonetiikka	1	
Hum.kand., aate- ja oppihistoria	1	
Kotiteollisuusohjaaja	1	
Kulttuuritoiminnan linja, kansanopisto	1	
Logonomi	1	
Luonnontieteiden kand., matematiikka	1	
Musiikkioppilaitoksen opettaja	1	
Muu terveydenhuollon AMK-tutkinto	1	
Taiteen kand., tekstiilitaide	1	
Teatteri-ilmaisun ohjaaja (AMK)	1	
Teatteritaiteen maisteri	1	
Muu koulutusaste- ja ala	9	

PSYKOTERAPEUTTIPÄTEVYYDET JA POHJAKOULUTUKSET 2008

Kelan palvelujen tuottajarekisteri / Psykoterapeutit

YHTEENSÄ 3185

Psykologit 1314 (41,3 %)

Psykiatrit 459 (14,4 %)

= aikuispsykiatrit

Muut lääkärit 149 (4,7 %)

= lasten- ja nuorisopsykiatrian erikoislääkärit, muut lääkärit

Muut terapeutit 1263 (39,7 %)

=sairaanhoitajat, sosiaalityöntekijät, toimintaterapeutit, fysioterapeutit, teologit ja muut ammattiryhmät

PSYKOTERAPEUTTIIEN ALUEELLINEN JAKAUTUMINEN / TEON REKISTERI

Työikäisten psykoterapeuttien lukumäärä / lääni

LÄÄNI	PSYKOTERAPEUTIT (n)
Etelä-Suomen lääni	2153
Länsi-Suomen lääni	1278
Itä-Suomen lääni	447
Oulun lääni	422
Lapin lääni	140
Ahvenanmaan lääni	18
YHTEENSÄ	4458

PSYKOTERAPEUTTIIEN JAKAUTUMINEN / TEON REKISTERI – työikäiset elokuu 2008

SAIRAANHOITOPIIRI /PSYKOTERAPEUTIT / ASUKKAITA PSYKOTERAPEUTTIA KOHTI

Varsinais-Suomen shp	408	1138	Punainen väri = Alle 1300 asukasta
Satakunnan shp	97	1728	
Kanta-Hämeen shp	135	1270	
Pirkanmaan shp	285	1665	
Päijät-Hämeen shp	170	1242	
Kymenlaakson shp	107	1676	
Etelä-Karjalan shp	82	1559	
Etelä-Savon shp	79	1294	
Itä-Savon shp	36	1693	
Pohjois-Karjalan shp	108	1665	
Pohjois-Savon shp	227	1075	
Keski-Suomen shp	222	1220	
Etelä-Pohjanmaan shp	125	1556	
Vaasan shp	92	1728	
Keski-Pohjanmaan shp	51	1523	
Pohjois-Pohjanmaan shp	360	1559	
Kainuun shp	60	1337	
Länsi-Pohjan shp	81	813	
Lapin shp	60	1976	
Ahvenanmaan shp	18	1508	
<u>Helsingin - Uudenmaan shp</u>	<u>1655</u>	<u>892</u>	
YHTEENSÄ	4458	1189	

PSYKOTERAPEUTTIEN JAKAUTUMINEN

Psykoterapeutit Kelan palveluntuottajarekisterissä elokuu 2008

Sairaanhoidopiiri	Psykiatri	Psykologi	Muu lääkäri	Muu terapeutti	YHT.	AS / PS
01 = Helsingin ja Uudenmaan shp	131	431	60	358	980	1507
03 = Varsinais-Suomen shp	44	107	15	91	257	1806
04 = Satakunnan shp	6	25	3	61	95	2373
05 = Kanta-Hämeen shp	43	73	6	90	212	808
06 = Pirkanmaan shp	42	82	9	83	216	2197
07 = Päijät-Hämeen shp	7	32	4	57	100	2112
08 = Kymenlaakson shp	9	22	1	38	70	2561
09 = Etelä-Karjalan shp	10	22	2	29	63	2029
10 = Etelä-Savon shp	4	12	2	13	31	3299
11 = Itä-Savon shp	-	25	5	27	57	1063
12 = Pohjois-Karjalan shp	27	68	7	51	153	1100
13 = Pohjois-Savon shp	36	95	4	52	187	1331
14 = Keski-Suomen shp	13	80	3	53	149	1817
15 = Etelä-Pohjanmaan shp	7	45	3	48	103	1888
16 = Vaasan shp	4	20	2	38	64	2619
17 = Keski-Pohjanmaan shp	35	64	8	64	171	454
18 = Pohjois-Pohjanmaan shp	37	65	9	64	175	2212
19 = Kainuun shp	3	15	3	16	37	4632
20 = Länsi-Pohjan shp	-	19	2	17	38	1733
21 = Lapin shp	1	12	1	13	27	4392
Yhteensä	459	1314	149	1263	3185	1664

Punainen väri = alle 2000 asukasta

PSYKOTERAPEUTIT JA KELAN KUNTOUTUSASIAKKAAT

- Kelan kuntoutus on psykoterapian järjestämisen organisoitunein muoto Suomessa
- MASTO-hanke: ”Kelan kuntoutus on tärkein tekijä masennuksen kuntoutuksessa”

YKSITYINEN VS. JULKINEN => TEESI:

- ” Kelan kuntoutuksena tapahtuva psykoterapia on julkisen sektorin terveydenhuollon luonteva jatke”
- esim. ostopalveluja pidetään kuntien toimintana
  - Kelan rahoitus on julkista sektoria
  - Kelan toiminta täydentää kuntien palveluja

PSYKOTERAPEUTIT JA KELAN KUNTOUTUSASIAKKAAT

Vuonna 2007 Kelan tukemaa psykoterapiaa sai
-12550 henkilöä harkinnanvaraisesti
- 446 henkilöä lakisääteisesti
eli yhteensä 12996 henkilöä

Psykoterapeuttia kohti tämä on 6,5 asiakasta per vuosi
-2000 Kela-aktiivista vuonna 2007

Jos kaikki resurssit aktiivisia => 3,9 asiakasta per vuosi

Kun Kelan kuntoutus tulee järjestämisvelvollisuuden
piiriin, asiakasmäärä voi kaksinkertaistua = 26000 hlöä
=> Kaikki aktiiviset resurssit => 7,8 asiakasta per vuosi

JOHTOPÄÄTÖKSIÄ PSYKOTERAPIAKOULUTUKSEN KEHITTÄMISEEN:

- 1. Koulutusta tulee kehittää lähemmäs korkeakouluopetusta**
- 2. Koulutuksen kustannuksista ainakin osa opetusministeriön vastuulle**
- 3. Koulutusyhteisöjen toimittava yhdessä korkeakoulujen kanssa**
- 4. Psykoterapeuttien laatuun kiinnitettävä huomiota – erityisesti peruskoulutus**
- 5. Eri tasoiset koulutukset psykoterapian perustaitoihin ja yksityispraktiikkaan**

JOHTOPÄÄTÖKSIÄ PSYKOTERAPIATYÖN KÄYTÄNTÖÖN:

- 1. Psykoterapiaa tulee tehdä sekä julkisen sektorin omana työnä että sen ”jatkeena” yksityisesti**
- 2. Kuntoutuspsykoterapiat järjestämisvelvollisuuden piiriin mahdollisimman pian**
- 3. Asiakkaiden omavastuuosuus kohtuullisemmaksi (1986 – 2008 elinkustannusindeksi noussut 71,6 %)**
- 4. Sairausvakuutuskorvaukset kaikkien psykoterapeuttien antamasta hoidosta**
- 5. Kuntien ja kuntayhtymien ostopalveluista tehtävä joustavia -> Psykoterapiaa tulee järjestää potilaitten tarpeen mukaan**
- 6. Kaikkiin palveluihin nykyistä matalampi kynnys - lähetekäytännöt, tiedotus, suora hakeutuminen**